

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglaš, poslano ter nobi isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Vesti iz Beograda.

PRVA VAŽNA VEST:

LDU Beograd, 3. maja. Včeraj je odplul iz Beograda prvi ekspresni parnik na Dunaj. Novi ekspresni parniki bodo vozili iz Beograda v Pešto, Bratislavo in Dunaj trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in petek.

Minister notranjih zadev in velik brodar g. Drašković je bil tega rezultata silno vesel, ker je nekaj dni pred tem dogodkom pokupil na borzi vse akcije parobrodarskega društva, ki so bile sploh na prodaj.

DRUGA VAŽNA VEST:

LDU Beograd, 2. maja. Vprašanje izpolnitve mesta vojnega ministra je odgodeno do povratka odsotnih ministrov v Beograd. V političnih krogih prevladujeta za sedaj dve struji. Prva struja se zavzema za to, naj bi se imenoval za vojnega ministra civilna oseba iz vrst parlamenta, medtem ko se zavzema druga struja za to, naj postane vojni minister zopet bivši minister general Hadžić.

Ije, Kumanovo in nekatera druga važna mesta. V Beograd se vrne v soboto.

Potovanja ne škodujejo nikomur. Samo nahod se dobi ob deževnem vremenu, ampak nahod ni smrten. Nahod samo možgane čisti.

ČETRTA VAŽNA VEST:

LDU Beograd, 3. maja. Po sporazumu med predsednikom ustavotvorne skupščine dr. Ribarjem in predsednikom ustavnega odseka dr. Ninčevićem se vrši prihodnji sestanek ustavnega odseka v soboto 7. tm. Na tem kongresu se bodo pretresali dodatni izpreminjivalni predlogi vsaj za pravni oddelek ustave tako, da bi se moglo takoj po glasovanju o načelni strani ustavnega načrta preiti v podrobno debato.

Ali res mislite, da je to četrta važna vest? Jok! Morebiti za demokrate, ampak za nas ne.

PETA VAŽNA VEST:

LDU Beograd, 3. maja. Ministrstvo za socijalno politiko je izdelalo uredbo odnošajev med delodajalci in delavci. Pri malih podjetjih, v katerih je dopustno tudi deseturno delo, je za te nadure predvidena posebna tarifa.

To je krona vladnih sklepov. Zato končamo z beograjskimi vestmi.

ŠESTA VAŽNA VEST:

LDU Beograd, 3. maja. V ministru za poljedelstvo se je te dni izdelala statistika o žetvi leta 1920. To je prva statistika, ki je bila sestavljena za vso zedinjeno kraljevino in za vse proizvode našega poljedelstva. Po tej statistiki stoji Srbija na prvem mestu produkcije. Statistika je razdeljena na osem delov po raznih panogah poljedelstva.

SEDMA VAŽNA VEST:

Z ozirom na sedmo važno vest v naših krajih ne bo treba plačevati davkov, ker je naša produkcija pod vsako kritiko.

Za nemško odškodnino.

SPORAZUM?

LDU London, 2. maja. Posvetovanja vrhovnega sveta so se vršila v popolnem soglasju. Dosegel se je sporazum v vprašanju pogojev, ki naj se predložijo Nemčiji. Baje se je sklenilo, da se obveznost za Nemčijo v znesku 6.600 milijonov funtov šterlingov pripozna z izdajo 5 odstotnih bonov. Nemčija naj vsako leto plača 100 milijonov funtov in razen tega 25 odstotkov na svoj izvoz. Ako bi to znašalo več kakor vsota, ki je za obrestovanje že izdanih bonov potrebna, bi mogla reparacijska komisija zahtevati izdajo nadaljnjih bonov, da se absorbira prebitok, ki nastane po odplačilu 100 milijonov funtov in 25 odstotkov takse.

LDU London, 3. maja. »Times« javljajo iz New Jorka: V Washington je dospela nova nemška nota, ki baje vsebuje gotovo približanje zahtevam zaveznikov.

CEL SVET SE TRESE...

LDU Pariz, 2. maja. Takoj po svojem povratku s seje vrhovnega sveta ob 21.34 je Briand vojnomu ministru Barthouju brzojavil, naj nemudoma izda povelje letnika 1919. Z ozirom na to naročilo je vojni mini-

ster sklenil, vpoklicati letnik 1919 z individualnimi povelji. Vsakdo, ki je prejel povelje, se mora podati v svoj mobilizacijski okraj, ki ga predpisuje mobilizacijsko povelje. Vpoklicani se takoj opremijo in oborože. Uvrščeni bodo v dopolnilne oddelke, ki so namenjeni za rensko armado.

FRANCUZI DOLAZE — DOLAZE FRANCUZI.

LDU Berlin, 3. maja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Düsseldorfa: Danes so dospeli močni francoski oddelki. Nastanili so jih deloma v meščanskih stanovanjih.

Stvar je na kratko taka: Če zasedejo Francozje nemško rudarsko ozemlje, bodo brez dela ostali francoski delavci in cena angleškega premoga bo seveda padla na polovico današnje cene, če bodo hoteli Angleži premog izvažati. To pa bodo morali, kajti če tega ne naredo, potem morajo odpustiti polovico rudarskih delavcev od dela, ali pa znižati njihove plače za 50 odstotkov. Zato se bodo Angleži gotovo upirali francoskim zahtevam po zasedbi ruskega ozemlja. Ako pa tega ne store, bo pa svetovna delavska kriza dozorela do vrhunca.

Naše razmerje do komunistov.

Načelstvo naše stranke je sklenilo v petek dne 29. aprila zelo važen sklep, ki smo ga objavili v »Napreju« št. 97 z dne 30. aprila. Da ne bo

kakega nesporazumljenja, pripominjamo sledeče:

1. Naš socijalno demokratičen program ni od včeraj. Če stranka ni

mogla prej ljudstva rešiti, je vzrok iskati v nezavednosti ljudstva, ki je socijalno-demokracijo sovražilo, namesto da bi ji pomagalo. Brez ljudstva pa ne more zmagati nobena stranka.

2. V kolikor je komunizem na Slovenskem nastal vsled nereda v naši stranki, ga ne moremo smatrati za komunizem, marveč za opozicijo v socijalni demokraciji. Ko je pa naša stranka na svojih zborih v Mariboru in Celju določila, da mora imeti v stranki vsak član enake pravice, in določila red, po katerem se te pravice priznavajo, tako da je po dnevu 8. maja 1921 (pogl. »Napreje« št. 82 z dne 13. aprila 1921) popolnoma nemogoče, da bi v stranki gospodaril Peter ali Pavel proti volji članstva — nima opozicija več vzroka govornosti o neredu. V obrambo strankine časti pa moramo tudi omeniti, da je moral biti nered takrat, ko je vse drlo k nam in smo imeli polne roke dela, aparat stranke je pa zadoščal samo za prejšnje malenkostne razmere.

3. Kolikor je pa pri nas pravih komunistov, ki so proti našemu progra-

mu, tem moramo odločno povedati, da celjske resolucije z dne 29. aprila ne pomenijo programatičnega zblizanja obeh strank. Naše načelstvo niti ne bi bilo upravičeno kaj takega sklepati, to je dovoljeno edinole stranki nemu zboru. Naše načelstvo je s tem sklepom le priznalo komunistično stranko za stranko delavnega ljudstva, s katero smemo sklepati kompromise v obrambo proti skupnemu sovražniku: kapitalu. Sodelovali bomo pa s komunisti le tako dolgo, dokler jim pojde za resno delo v korist delavnega ljudstva in v kolikor to ne bo nasprotovalo našemu programu.

4. Trdno vero pa imamo, da bo mogoče združiti vse proletarske stranke sveta prej ali pozneje v novi mednarodni organizaciji na temelju sklepov dunajske februarske konference. Naša stranka se je te konference udeležila in naš letošnji strankin zbor bo njene sklepe gotovo potrdil. S tem bo postalo popolnoma jasno na vse strani.

(Iz centralnega tajništva JSDS in KDZ.)

K volitvi ljubljanskega župana ali odgovor Jugoslaviji in Slovencu.

Na članek v Jugoslaviji in Slovencu, v katerih trdita na prav nepošten način, da so razni sodrugi prodali socijalnodemokratsko stranko liberalcem, bi političar, ki ve, da posameznik ne more prodati stranke, ter da bi se, če bi to polžušal, le sebe osmešil, bi bilo pravzaprav nesposobno odgovarjati. Na tako nepoštenost je najboljši odgovor molk, ker tako, kakor pišeta ta dva lista, more pisati le manjvreden subjekt, ki hoče varati javnost o resničnem položaju.

Pojasnitvi pa moramo pravi položaj, da bomo vedeli, zakaj so se ti možakarji tako silno zaleteli v našo stranko.

Govorimo danes le o Ljubljani. Liberalci s samostojneži imajo 19, narodni socijalisti 8, klerikalci 10, cijalisti in komunisti skupaj pa 11 mandatov v novem občinskem svetu ljubljanskem.

Iz tega je razvidno, da so socijalisti in komunisti v občinskem svetu ljubljanskem druga najmočnejša stranka. Če torej pri volitvi župana odda vsaka teh skupin glasove za svojega kandidata, imata največ glasov liberalni in socijalistično-komunistični kandidat.

Ker pa nima nobena stranka večine, bi klerikalci in narodni socijalisti pri ožji volitvi ne prišli več v poštev, ter bi se morali odločiti, da ali sploh ne glasujejo, da zmaga JDSar ali pa bi morali oboji glasovati za so-

cijalističnega komunističnega kandidata. Če pa pri prvi volitvi oddajo glasove za kako drugo stranko, s tem pripomorejo JDSarjem do zmage.

Kako bedasto bi torej bilo, če bi se delavsko zastopstvo, ker je druga najmočnejša skupina v občinskem svetu in ima v prvi vrsti moralno pravico in dolžnost samostojno kandidirati, prodalo narodnim socijalistom ali pa klerikalcem v tistem hipu, ko mora priti v ožjo volitev pri volitvi župana z liberalci. In tu bo prilika, da narodni socijalisti in klerikalci, ki sami ne morejo kot tretja in četrta stranka priti pri županski volitvi brez kompromisa v poštev, dokažejo, ali res hočejo vreči liberalizem ali pa le slepe javnost s tem, da očitajo socijalistom, da se prodajajo, čeprav vedo, da lažejo z namenom. Naša stranka kot druga stranka ne more drugače ravnati.

Konstatirati moramo še, da tako nepoštenega boja kakor sta ga pričela oba lista, mi ne bomo pričenjali, dasi bi imeli dovolj povoda za to; povemo dalje tudi, da bosta obe stranki ob volitvi župana lahko dokazali, kdo se podpira JDSarje, kdo se je prodal in kdo ne.

V naših rokah torej ni, ali zmaga v Ljubljani JDS ali ne, v vaših pa je! Oropali bi radi našo stranko uspeha v sedanjem položaju; očitvidno je, da vas to najbolj boli, da pridejo naši zastopniki v ožjo volitev.

FILIP URATNIK:

Avtonomija in avtonomisti.

Zadnji čas se pojavlja na Slovenskem živahna agitacija za »avtonomijo«, ki se dotika tudi naše stranke. Pri tem se ne opredeljuje točno ne gesla avtonomije, ne takozvanih avtonomističnih zahtev. Tako nastaja nevarnost, da se bodo iskala nasprotja, tam kjer jih ni in da se bo začelo sejati radi praznih besed neslogo. Zato je treba, da se o teh stvareh enkrat odkrito pomenimo. Že v naprej naj povdarim, da v naši stranki ni centralistov, kakor jih vidijo publicisti okrog »Avtonomista«. Tudi tisti, ki se z »Avtonomistom« in njegovimi tendencami ne strinjamo, znamo ceniti pomen avtonomističnih gesel in avtonomije. Zato frče vse tiste pušice, ki bi bile v stanu zadeti in ki so naperjene na nekega hudobnega centralista, ki naj bi se skrival tudi v naših vrstah, mlmo nas. Razlika med

tistimi, ki zagovarjajo in zastopajo načela, kakor jih je zbral naš parlamentarni klub v svojem ustavnem načrtu in med duržbo okrog Avtonomista se ne suče okrog pojma avtonomija, ampak okrog tega, da zahtevajo oni, da se ohranijo stare, zgodovinske avtonomne enote, mi pa zagovarjamo nove.

Gesla o centralistih in avtonomistih so prazne in goljufive fraze. Na eni strani kot smo že rekli zato, ker ni med nami nikogar, ki bi vrednosti avtonomije ne znal ceniti. Na drugi strani zato, ker ne more noben socijalist tajiti, da je gotov centralizem predpogoj za vsak socijalizem in da obstoja vsa umetnost v tem, kje leži sinteza med obojima.

Mi socijalisti smo vedno zahtevali, naj bodo vsa bogastva zemlje med ljudi enakomerno razdeljena, naj pri-

dejo v last družbe. Ste kdaj pomislili, kaj se to pravi? Ste pomislili, da je treba za to silne centralne oblasti, ki naj bi postala v nasprotju s sedanjimi centralističnimi silami izravnujoča sila, nosilka in izvršilni organ naše temeljne ideje, ideje enakosti in družabne pravičnosti. Moč, suvereniteta, konkretnije vojaška sila mora biti vsled tega centralizirana. Misli socijalizma gredo v tem oziru daleč preko meje Slovenije, celo preko meje vseh nacionalnih držav, tja do ideje svetovne države. Zda pa pride druga stran resnice.

Ako hočemo, da te centralne sile svoje velike mislje ne bodo izrabljale in v nasprotju spreobračale, je treba, da se postavijo potom ustave pod omejitve zakona. Centralna moč mora biti silna. Obseg, v kojem se ta moč dejansko udeležuje pa mora biti čim najbolj omejen.

Zato morajo ustavni zakoni določiti, da centralne sile svoje moči ne smejo neomejeno uporabljati, ampak omejiti na korist avtonomnih sil. Tako je ravno avtonomija bistvo vsake ustave.

Kaj je po tem takem avtonomija? Ako pravi centralna oblast: Jaz se zavezujem, da se v to in to ne bom vtikala, tukaj naj si dajejo posamezniki in njihove organizacije sami zakon in postavijo, tu naj se sami upravlajo, potem pravimo, da imajo ti posamezniki in te organizacije avtonomijo.

Avtonomija se začneja toraj že pri posamezniku. Takozvane državljanske svoboščine, kot na primer svoboda pisma, tiska, govora, so že avtonomija. Nadalnja stopnja avtonomije je, da se pripuša društvom in organizacijam avtonomijo, na podlagi koje imajo interesne in krajevne skupine moč, da si dajejo v določnem obsegu same zakon in postavijo in da se same upravljajo. V teritorialnem mislu se začneja avtonomija pri občini, nadaljuje pa pri okraju, glavarstvu in vseh večjih tvorbah, pri čemur ime in obseg za pojem avtonomije nista bistvenega pomena.

Vse te upravne enote naj bi bile v smislu naših zahtev upravno čim najbolj samostojne.

Župan, občinski, okrajni, okrožni predsedniki in vsi drugi odgovorni voditelji uprave v nižjih instancah naj bi bili poverjeniki ljudstva dotične pokrajine.

Vsi ostali uradniki, bi se imenovali sicer lahko od centralne oblasti, morali pa bi biti poverjenikom podrejeni, dokler vrše slednji svoje funkcije v mejah in v smislu zakona. Kjer pa bi se zakon prekorščil, tam bi se seveda tudi vsaka podrejenost nehala.

Poleg tega naj bi imele vse upravne enotice v gotovih mejah tudi zakonodajno oblast in zakonodajne zборе.

Tako izgleda avtonomija kakor si jo mi predstavljamo. Tudi mi »centralisti« želimo mnogo, mnogo take avtonomije. Naš klub je podal tudi okvir za njo in vsi naporu s. Etblna Kristana in tovarišev za izboljšanje ustave so bili po večini boj za večjo svobodo, za avtonomijo. Mi smo v razmerju z našo močjo v tem oziru zelo veliko dosegli, več kot vsi takozvani avtonomisti skupaj.

Tako bi bilo načelno vprašanje avtonomije pojasnjeno in rešeno. Mi »centralisti« smo toraj prav za prav tudi »avtonomisti«. Lahko pa se reče tudi nasprotno, ker smo oboje. Če prav ne v taktičnih metodah boja za njo, se strinjamo glede ustave same, nekako s komunisti, ki so našli v svoji »federativni« sovjetski republiki »srečno srednjo črto med centralizmom in avtonomijo.

Če toraj ni res, da smo centralisti, je pa seveda na drugi strani res, da nismo tiste vrste avtonomisti kot hrvatski frankovci, Radičevci, Šturmci in vse druge družbe, ki

napeljavajo vede ali nevede vodo na njihov mlin. Od njih nas ne loči pojem in vsebina avtonomije, ampak njen obseg. Te skupine hočejo, da naj bo merodajno za razdelitev in obseg avtonomnih teritorialnih enot plemensko čustvovanje, kakor ga je ustvarila nam in našemu razvoju sovražna zgodovina. Srbi skup, Hrvati skup, Slovenci skup! Tako se glasi njihova popularna parola, popularna zato ker je reakcionarna. Je pa reakcionarna v najslabšem smislu, to besede. Ona kaže nazaj v našo preteklost, v gospodarsko in kulturno nemoč, v anarhijo v upravno nesmiselnost. V čudovito upravno nesmiselnost, ki pa zadobiva svoj globji smisel, če pomislimo, da so nam jo tuji osvojevalci, Turki, Madžari in

Nemci z mečem prinesli in da je imela za nje svoj pomen. A človek se končno tudi ječe privadi. Pravilo, da so ljudje, — proletarci, ki so jih hoteli preseliti ruski komunisti iz bajt v razkošne palače kapitalistov, te hiše zopet zapustili in da so hoteli v svoje bajte nazaj. Zato, ker niso bile prav opremljene in so bile začasno neudobne. Nazaj v staro bajto! To je tudi geslo plemenskega separatizma in ljudi, ki se trkajo zadnji čas s posebnim povdankom na svoja avtonomistična prsa. V kolikor se pa o njih to ne da reči, ne da bi se jim delala krivica, pa se jim mora šteti v zlo, da se gonijo za fantomi, nepredeljenimi frazami in da ponavljajo trditve, ki jih niso do konca premislili. (Konec pril.)

Prvi izidi boja za občine.

LJUBLJANSKA OKOLICA.

Moste. Komunisti 273 glasov (10 odbornikov), SLS 204 glasov (7 odbornikov) združene gospodarske stranke 150 glasov (5 odbornikov), socialisti 67 glasov (2 odborniki).

Vič. Volilcev 1153. Dobili so komunisti 222 glasov (7 odbornikov), SLS 254 glasov (8 odbornikov), združene gospodarske stranke 172 glasov (5 odbornikov), socialisti 116 glasov (4 odborniki).

Zgornja Šiška. Volilcev 528, oddanih glasov 374. Od teh so dobili SKS in JDS 130 glasov, SLS 78 glasov, socialisti in komunisti 166 glasov.

Vrhnika: JDS 3, SLS 16, JSDS 9, SKS 4.

GORENJSKO.

Kamnik. Volilcev 501, oddanih glasov 410. Od teh so dobili JDS 168 (10 odbornikov), DKRS 43 glasov (9 odbornikov), neodvisna gospodarska in delavska stranka 46 glasov (3 odborniki), skupno 24 odbornikov.

Okrajno glavarstvo Kamnik. Gled. Volilcev 136, oddanih glasov 104. Od teh so dobili SLS 78 glasov (12 odbornikov), stranka kmetov in delavcev in neodvisna kmetijska zveza 26 glasov (4 odborniki), skupaj 16 odbornikov.

Sv. Trojica. Slovenska kmetijska zveza 26 glasov (5 odbornikov), gospodarska stranka 29 glasov (5 odbornikov).

Škofja Loka. Oddanih 305 glasov. Od teh so dobili SLS 173 glasov (14 odbornikov), JDS 132 glasov (10 odbornikov).

Kranjska gora. Volilcev 365, oddanih glasov 243. Dobili so: Gospodarska stranka 122 (8 odbornikov), skupina posestnikov in delavcev 58 (4 odbornike), Gospodarska in obrtniška stranka 63 glasov, 4 odbornike. Skupaj 16 odbornikov.

Koroška Bela. Volilcev 642, oddanih glasov 504. Dobili so: SLS 128 (6 odbornikov), socialna demokratična stranka 60 glasov (3 odborniki), združene napredne stranke 51 glasov (2 odborniki), DKRS (13 odbornikov).

Jesenice. Volilcev 1239, oddanih glasov 1005. Od teh so dobili SLS 362 (11 odbornikov), jugoslovenska demokratična stranka 118 (4 odborniki), DKRS 400 glasov (13 odbornikov), NSS 125 glasov (4 odborniki).

Lesce. Volilcev 187, oddanih glasov 133. Od teh so dobili združena gospodarska stranka 76 glasov (9 odbornikov), delavsko kmetijska skupina 57 glasov (7 odbornikov), skupaj 16 odbornikov.

Dovje. Volilcev 279, oddanih glasov 201. Dobili so: Neodvisna gospodarska stranka 53 (4 odbornike), SLS 52 (4 odbornike), Stranka malih obrtnikov in delavcev 96 glasov (8 odbornikov), skupaj 16 odbornikov.

Bled. Volilcev 447, oddanih glasov 389. Od teh so dobili SLS 144 glasov, (šest odbornikov) SKS 66 glasov (trije odborniki) obrtniška stranka 53 (dva odbornika) NSS 126 glasov (pet odbornikov), skupaj 389 glasov (16 odbornikov).

Bohinjska Bistrica. Volilcev 447, oddanih glasov 381. Dobili so: Združene gospodarske stranke 116 (7 odbornikov), SLS 154 (10 odbornikov), delavska kmetijska republikanska stranka 111 (7 odbornikov), skupaj 24 odbornikov.

DOLENJSKO.

Črnomelj. SLS 61 glasov (5 odbornikov) JDS 47 glasov (3 odbornike), SKS 61 glasov (5 odbornikov), socialnodemokratična stranka 35 glasov (3 odbornike).

Debliče. (Črnomelj) SKS 77 (10 odbornikov), SLS 50 (6 odbornikov).

Stari trg. (Črnomelj) SKS 56 (7 odbornikov), Kmetijska zveza 72 (9 odbornikov).

Suhar. (Črnomelj) SKS 112 (10 odbornikov) Kmetijska zveza 64 (6 odbornikov).

SLOVENJGRAŠKI OKRAJ.

Velenje. SLS in Kmetijska zveza 167 (10 odbornikov), JSDS in Kmet-

ska delavska zveza 233 (14 odbornikov).

Slovenjgradec. Oddanih 115 glasov. Od teh so dobili: NSS in SLS 40 (5 odbornikov), JSDS 27 (4 odbornike), JDS 48 (7 odbornikov).

Muta. Skupina posestnikov, delavcev in obrtnikov 40 (6 odbornikov), združeni kovinarski delavci 67 (10 odbornikov).

MARIBORSKI OKRAJ.

Slovenska Bistrica. (Mesto.) Stranka obrtnikov, posestnikov in delavcev 72 (5 odbornikov), obrtniška delavska in meščanska stranka 84 glasov (7 odbornikov), meščanska gospodarska stranka 49 glasov (4 odborniki).

Sv. Anton v Slov. Goricah. (Maribor) Volilcev 69, oddanih glasov 56. Dobili so: Kmetijska zveza 16 glasov (3 odbornike), posestniki občine Sv. Anton 40 (7 odbornikov).

Gornja Goličina. SKS 23 (4 odbornike), SLS 71 (12 odbornikov).

Žukarce. (Maribor) Gospodarska stranka 32 (4 odbornike), Kmetijska zveza 50 (6 odbornikov).

Šartinci. (Maribor) Kmetijska zveza 51 (8 odbornikov), SKS 16 (2 odborniki).

Jablonce. (Maribor) SKS 19 (3 odbornike), SLS 52 (7 odbornikov).

Korenja. (Maribor) Kompromisna kmetijska lista 16 glasov.

Ormož. Volilcev 200, oddanih glasov 185. Od teh so dobili SLS 78 glasov (7 odbornikov), napredna gospodarska stranka 107 glasov (9 odbornikov).

Slovenja vas na Štajerskem. Volilcev 287, oddanih glasov 196. Od teh so dobili Kmetijska delavska zveza 58 glasov (5 odbornikov), jugoslovenska kmetijska zveza 108 glasov (9 odbornikov), SKS 30 glasov (2 odborniki).

Št. Janž na Dravskem Polju. Volilcev 274, oddanih glasov 201. Od teh so dobili SKS 108 glasov (9 odbornikov), SLS 93 glasov (7 odbornikov), skupaj 16 odbornikov.

Št. Lenart pri Mariboru. SLS 60 glasov (9 odbornikov), napredna gospodarska stranka 47 glasov (7 odbornikov).

Sobotišče. Volilcev 269, oddanih glasov 249. Od teh so dobili gospodarska stranka 62 glasov (4 odborniki), SLS 94 glasov (6 odbornikov), SKS 92 glasov (6 odbornikov).

St. Lovrenc na Štajerskem. Volilcev 551, oddanih glasov 306. Od teh so dobili SKS 92 glasov (7 odbornikov), kmetijska zveza 80 glasov (6 odbornikov), jugoslovenska socialna demokratična in kmetijska delavska zveza 86 glasov (7 odbornikov), lista malih posestnikov in delavcev 48 glasov (4 odborniki).

Osek. (Maribor) Kmetijska zveza 37 (5 glasov), Slov. kmetijska stranka 35 (5 odbornikov).

Senarska. (Maribor) Slov. kmetijska zveza 22 (3 odbornike), kmetijska skupina 37 (7 odbornikov).

Županja Njiva. Volilcev 82, oddanih glasov 61. Od teh so dobili SLS 41 (7 odbornikov), skupna gospodarska stranka 20 glasov (3 odbornike), skupno 10 odbornikov.

Spodnja Goličina. SKS 8 glasov (1 odbornik), kmetijska zveza 56 glasov (9 odbornikov).

Radehova - Šetorova. Kmetijska zveza 24 glasov (6 odbornikov), SKS 15 glasov (4 odborniki).

BREŽIŠKI OKRAJ.

Buče. (Brežice) SKS 10 odbornikov, SLS 6 odbornikov.

Kozje. (Brežice) SLS 65 glasov (9 odbornikov), SKS 49 glasov (7 odbornikov).

Podčetrtek. (Brežice) JDS 39 (6 odbornikov), SLS 22 (4 odbornike), na lista) SKS 7 odbornikov, SLS 1

Planina. (Brežice). (Kompromisno-obornik, JSDS 2 odbornika).

Zabukovje. (Brežice). (Kompromisna lista), SKS 14, SLS 2 odbornika.

Veliki Obrež. (Brežice). (Kompromisna lista) SHS 14, NSS 1, JSDS 1 odbornika.

Bizeljsko. (Brežice) SKS 19 odbornikov, SLS 2, JSDS 3.

Varanje Rusije.

Zagreški »Socijalista« poroča med drugim:

Izvrševalni odbor komun. internacionalne v Moskvi je sredi aprila t. l. izdal vsem svojim sekcijam, predvsem pa jugoslovanski, ukaz, po katerem naj se takoj prične s komunistično revolucijo na Balkanu in v Jugoslaviji. V tem ukazu so navedeni za to razni razlogi, ki izvirajo iz povsem napačnih informacij, ki so jih naši komunistični vodje dajali moskovskemu izvrševalnemu odboru; (kajti ukaz je bil izdan na podlagi poročil naših komunistov o »velikem revolucionarnem razpoloženju« jugoslovanskih delavskih in kmetijskih mas, ki se dvigajo zoper svojo buržoazijo.

»Balkan meji na sovjetsko Rusijo in tu je revolucionarno gibanje proletarijata in revolucionarnih kmetov, — gibanje velikih komunističnih mas že tako veliko, da obsega vse sloje delovnega ljudstva vasi in mest. Boji v parlamentih Bolgarske, Jugoslavije in Grške so pokazali, kako velik upliv ima komunistična stranka, in potem je ustvarjena balkanska federacija v teh deželah. Pri volitvah je balkanski proletarijat dokazal svojo odločno voljo, da vrže svojo buržoazijo. Balkanska buržoazija je tako zbankrotirana, da jo mora ščititi že buržoazija ostalih držav, vsled česar je ustanovljena »mala antanta«. Cilj te male antante je zedinjenje podonavske in balkanske buržoazije proti komunističnemu gibanju, ter organizacija oborožene akcije proti sovjetski Rusiji.«

O Jugoslaviji piše ukaz: »Buržoazni teror v Jugoslaviji je dosegel svoj vrhunec. Komunistična stranka je brez znanja Ustavotvorne skupščine z ministrski naredbo razpuščena. Vsi klubi, delavski domi, tiškarne, knjigarne in časopisje so razpuščeni oziroma ustavljeni. Teror in politični umori komunistov so na dnevnem redu. Vse to se dogaja ob tistem priznanju s strani konstituantne in nitke, razen komunističnih poslancev, ni protestiral proti »Obznanam« katero so stavljeni vsi najboljši državljani izven zakona. Proletariat Jugoslavije in celega Balkana pa ne beži od boja, ki se mu obeta, in ne plašajo ga niti velike žrtve. On sprejme vrženo mu rokavico in zbira vse svoje sile za udarec proti imperialistom Balkana in vsega sveta. »Toda«, pravi koncem konca ukaz, »vedite, sodrugi, da se ta boj (komunistična revolucija na Balkanu) ne tiče samo balkanske proletarijata, temveč je samo del, ki spravi v gibanje veliki razredni boj proti buržoaziji. Ako dandanees proletarijat podleže, potem je tudi vaš poraz siguran.

Iz vsega tega razvidimo, da je komunistična internacionala zelo slabo obveščena o delu naših komunistov in posebej še o njihovem delu v konstituantni. Kakor je pač vsem znano, parlamentarno delo naših komunistov niti najmanjše ni slo za tem, da poruši buržoazno vladavino, temveč so se komunistični zastopniki v ustavotvornem odboru celo soudeleževali dela na buržoazni ustavi.

Dalje je tudi znano, da so proti »Obznanam« prvi nastopili socialni demokrati, da pa komunisti sami, čeprav imajo 58 poslancev, zoper »Obznanam« niso nastopili energično tako, kakor smo to pričakovali, ter da je navsezadnje celo Protiš sam, torej predstavnik ene izmed buržoaznih strank proti »Obznanam«. Tudi ne odgovarja resnici trditev naših komunistov o vsakdanjih političnih umorih komunističnih voditeljev, niti ne slika o »nadzve napetem« in velikem revolucionarnem komunističnem gibanju v Jugoslaviji, pa tudi ne slika, karšno podajajo Rusom o »mali antanti« in »zedinjenju podonavske in balkanske buržoazije. Tako predstavljanje razmer je — milo rečeno — politična neodkritost; napram ruskim sodrugom je pa to čisto navadno varanje.

In reči moramo, da je koncepcija svetovne revolucije, na podlagi takih varljivih poročil, kakor so jih ruski komunisti dobivali od naših jugoslovanskih, zelo prila; sedaj pa še koncepcija v Jugoslaviji, kjer ni zanj niti ekonomske niti politične zrelosti. Ekonomsko je Jugoslavija še celo za Rusijo, drugič pa so mase kmetijskega ljudstva nezadovoljne iz plemenskih, religioznih in upravnih razlogov, nikakor pa ne iz čistih socialnih razlogov. In volilni izid komunistične stranke izhaja po veliki večini iz nacionalnega in socialnega nezadovoljstva (izvzemši del industrijskega delavstva) in ekonomsko razvitejših krajev države. O možnosti kake skorajšnje socialne revolucije na Balkanu torej ni govora, kar kaže povrh vsega tudi dejstvo, da komunisti nazadnje povsod nazadujejo in se še celo krha v Jugoslaviji, in to vključno tem, da »Obznanam« med industrijskim delavstvom komuniste prej vzdržuje v njihovi moči nego oslabuje.

Poziv moskovske internacionalne na komunistično revolucijo je umiliv: naši komunistični voditelji so svoje ruske sodrugi varali s tem, da so jih o svojem »delu« in o položaju popolnoma napačno informirali rekoč, da letošnje spomlad začne s komunistično revolucijo v Jugoslaviji ter da proglase soviete. To je varanje nele Rusije, temveč tudi ostalega svetovnega proletarijata, ki že itak silno trpi vsled

svoje razpekkanosti. — In vse to se dogaja celo še v dobi, ko svetovna reakcija zopet dviga svojo glavo in je nastala splošna ekonomska depresija.

I. K.:

Morala.

Človeško življenje obstoji na principih in zakonih. Ti naravni zakoni dajejo človeku smer za življenje. Najvažnejši naravni zakon je pa morala. Kaj je morala?

Zdrav razum нареkuje človeku dejanja, ki so v njegovo dobro, in če človek dela po razumu, izvršuje tudi zakon o morali. Pijančevanje izpodjeda zdravje, ruši naravno, pravo srečo; nenravnost krha družabni red, vodi človeštvo v propast in ugonablja zdravje; če torej pomislimo, da so ta dejanja za človeštvo škodljiva, se bomo istih tudi ogibali. In ako se ogibljemo vsega, kar razjeda človekovo notranjost, vsega kar škoduje oziroma ovira človeka ali bližnjega pri delu, kar mu uničuje prost razvoj njegovega delovanja — izpolnjujemo naravne zakone.

Človeštvo pa se tem naravnim zakonom odtuja in lahko trdimo, da se s tem odtuja tudi blagostanju in sreči. Pijančevanje, surovost in podivjanost — to je bujno razvita pagona današnjega življenja. Ako pogledamo današnje nezdrave razmere, bi na prvi pogled obojalo to kot izrodke nekulturnosti, kot posledice vojne in nagnenosti do slabega. Toda, temu ni tako! Jedro temu zlu leži višje — v krogih, kateri se nazivajo »kulturne«. Gospoda v frakih, pa tudi »namišljena gospoda« zaničuje delavca, češ, da je pijanec, da je surov. Ošabnost »aristokracije« in gospode sili delavca, da zahaja v beznice in tam popiva. Narodne dame in kapetete, obdarjene z najrazličnejšimi naslovi tvorijo »narod«. Vse drugo je nezavedna ljudska masa. Naj stopi delavec v okrašene dvorane, kjer je zbran »narod« in doživel bo, da ga bodo lakaj pri prvih vratih obrnili, češ »ti ne spadaš sem.« Kakor si gospoda zaželi razuzdane zabave, tako si zaželi delavec poštenega razvedrila. Ker pa nima dostopa v »boljše kroge« mora zahajati v beznice. Delavstvo pijančuje, ker inteligenca, ki hoče rešiti svet iz nemorale ne čuti v delavcu sebi enakega človeka, ker ga ne odvrča z ljubeznijo od te strasti, ker ga izključuje iz svojih vrst ter ga s tem naravnost poganja v zakotne pivnice.

»Delavec je surov« mu očita gospoda. Kdo je vzrok temu? Ko so naši dedje tlačili graščakom - inteligentom, so dosegli svoje pravice le z uporom — surovo silo. Danes izkorišča kapitalizem — delavne sloje. Prošnje delavca ne zmorejo ničesar. Ali naj delavni sloji vsled tega vedno trpe? Inteligenca sili delavca s tem, da se posluži surove sile, ako hoče doseči svoje pravice. Do danes nismo doživeli časov, da bi se inteligenca zavzela za delavstvo in ga vzgajala, kajti to bi pomenilo za gospodo poniževanje, pač pa pridno čita delavstvu surovost.

Ne majhen vzrok podivjanosti in nenravnosti je pijančevanje. Nadaljni vzrok tej nemorali pa je slaba vzgoja. Najboljša vzgojiteljica sta mati in oče. Ako pogledamo današnje razmere, dragino, bedo in pomanjkanje, v katerem živijo delavni sloji, vidimo, da vzgoja pri teh razmerah mnogo trpi. Može se trudi in dela, da preživi družino, mati hodi v tovarno, da pripomore k bodočnosti otrok; vdoma s kopo lačne dece dela, da preživlja otroke, kajti želodec gre pred vzgojo, ker vzgoja z lačnim želodcem je težja, kot pa vzgoja pri brezskrbnem življenju. — Dobra vzgoja — napravi dobrega človeka. Ljudstvo tava v podivjanosti, toda, kako temu odpomoči? »Boljši krogi« vzgajajo svoje otroke v penzionatih — otrok delavca pa se vzgoji v zahtulji sobi in na cesti brez nadzorstva. Delavec mora imeti za preživljanje in vzgojo otrok primeren zaslužek, katerega pa danes nima, vladar pa naj preneha z nastavljanjem raznih svetnikov in ministrov in naj posveti svoje sile in svote, ki jih vlečejo ministri in nepotrební svetniki — ljudski oskrbi, vzgoji zaroda.

Te napake na narodu more iztrebiti le umevanje razmer in nepristransko, smotreno delo. Dajmo ljudstvu prave, čiste vzgoje, inteligenca naj spozna, da je delavec enakovreden človek — potem pa bo medsebojno, skupno delo gotovo iztrebilo iz naroda napake, ki ga ponižujejo in ugonabljaajo.

Sodrugi! Ali se nahaja »NAPREJ« v oseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Politične vesti.

Delegat — topografi. Danes so dospeli z avtomobili v Ljubljano italijanski delegati topografi, da se določi kraj in čas začetka razmejitve v terenu. — Hotel Union je to že zdavnaj vedel. Zato bo cene jedil povišal na internacionalni nivo.

Pravosodni minister potuje. Pravosodni minister Marko Gjurčič je pretekli teden službeno obiskal Mitrovico, Staro Gradsko in Požego, kjer si je ogledal kaznilnice in vzgajališča.

Češko delavstvo za socialno demokracijo. »Pravo Lido« ugotavlja, da je proslava 1. maja na Češkem pokazala, da je kljub tedenski komunistični propagandi v češkoslovaški republikli večina delavstva socialno demokratska.

Za češke ujetnike. »Tribuna« doznava iz dobro poučenega vira, da je v Ukrajino odpotovala češkoslovaška misija trah članov, ki bo napravila potrebne korake, da se tam zaostali Čehi čimprej vrnejo v domovino. Varšavska vlada je dovolila, da se vrnejo preko Poljske. — Tudi naših ujetnikov je še lepe tisoče na Ruskem. Ampak ti so »Jugoslovenci«, zato jih bodoči minister vojne in mornarice g. general Hadžić ne bo oprostil.

Izd volitev v tržaško delavsko zbornico. Dne 26. aprila so se izvršile volitve v delavsko zbornico v Trstu. Udeležba je bila zelo slaba. Od 35.000 vpisanih je volilo samo 10.000 in to kljub temu, da so volitve trajale osem dni. Od oddanih glasov so dobili socialisti okrog 4000 in komunisti 6000 glasov.

Iz samega prijateljstva — vojne konvencije. Sporazum med Češkoslovaško in Rumunsko je bil razširjen v vojno politično konvencijo, ki utrjuje prijateljstvo obeh »narodov« in zamenjuje izvedbo mirovnih dogovorov. — Svoj čas so prijateljske sklepani z bogatimi darovi, danes s kanoni in strojnimi — to je razložek.

Kaj bi na to misliti! Drugačje maja, takoj po kosilu so se sestali strokovnjaki na londonski konferenci v državnem uradu zunanjih zadev. Sejanje ni imelo nikakega uspeha. Na vprašanje zastopnika tiska, je francoski ministrski predsednik odgovoril samo to: »Samo to« nam poročajo: Ultimeatum! Kar se mene tiče, jaz sploh ne mislim na to. — Vraga, angleška kosilca morajo biti nekaj posebnega, da vzbujajo celo v najbolj petelinastih krvoločnih toliko mitolubnega razpoloženja!

Henri Barbusse, Knut Hamsun, Bernard Shaw, Ramsay Mac Donald, Robert Smillic, K. Jerome in drugi so izdali manifest za revizijo versajškega miru.

Švicarski komunisti za enotno proletarsko fronto. Centrala švicarske komunistične stranke je poslala Zvezji komiteob švicarskih strokovnih zvez, predsednikom strokovnih zvez in delavskih unij, federativni zvezi drž. uradnikov in uslužbenec, ter vodstvu švicarske soc. dem. stranke odprto pismo. V pismu kaže na sedanjo ofenzivo švic. delodajalcev in zato predla, ga sedaj kom. stranka, da se stvori enotna proletarska fronta ter da se konference zgovraj omenjenih inštanca s kom. stranko vršijo še pred 1. majem. Kom. stranka pričakuje odgovor do 28. m. m.

Svet ruskih ljudskih komisarlatov je odobril sporazumni načrt z Norveško in Dansko s ozirom na ugotovitve trgovskih odnošajev. — Tako lepi razgledov v bodočnost v Rusiji menda še ni bilo kot sedaj, ko išče vse svet prijateljskih stikov s to državo, bodisi iz resničnega prijateljstva, bodisi iz špekulacijskimi nameni ali pa iz — strahu.

Ruske strokovne organizacije se udeležijo uprave velike sovjetske republike. Na seji sovjotov, katere so se udeležili tudi odposlanci s konference brezstrankarjev in tvorničskih odborov, je Zinovjev izjavil, da se ruski izvrševalni odbor razširi in bo sestavljen tudi iz zastopnikov sindikalne zveze. Izvršev. odbor izvoli posebno provincialno komisijo, katere namen je, da se pobriga za izboljšanje delavskega položaja in pospeši združno organizacijo v smislu zadnjih odredb. — Vse to kaže, da išče Rusija novo orientacijo v svoji politiki, oziroma, da jo je našla in stopa krepko in smotreno k njeni izvršitvi. Dobro je tako, ker samo na tej podlagi bo mogoče enkrat priti do tistega zaželenega cilja: proletarske enotnosti!

V Indiji vre. V bambayskem predsedstvu so izbruhili krvavi nemiri, ki jih še ni konec, dasi je poslala vlada v to ozemlje številno vojaštvo. V Indiji vre — kar se bo skuhalo, bodo Angleži težko pojedli.

To in ono.

Dolga pot. Rolak Ivan Kušar v Čitcazi je prejel letos iz domovine pismo, ki je romalo širom sveta 12 let in pet mesecev, predno je prišlo v njegove roke. Pismo je bilo datirano z dne 13. novembra 1908 in je bilo vse prežigosano.

Nova bolezen. V Ameriki so se pojavili nekateri slučajni neke nove bolezni, ki se izraža v kolcanju v zvezi s histeričnimi napadi. Zdravniki še niso izsledili vzroka te bolezni in tudi še niso mogli določiti, da li je bolezen nalezljiva ali ne.

Dnevna kronika.

O blago srce »Jugoslavije! Ali ste čitali, kako silno je v skrbeh »Jugoslavija« zaradi ljubljanskih soc. občinskih svetovalec. Take solze toči zaradi njih kakor krogodil — ker so odrekli pokorščino svoji stranki. V srce nas bolj to sočutje. Da Jugoslaviji ne bo treba tako mlo tnatati in bevske, ji povemo v srčno tolažbo, da je med našimi ljubljanskimi občinskimi svetniki in stranko popolno soglasje. Nikar ne jokaj, zlata lisičica, hinavska! Bomo že sami oskrbeli vse tako, da bo prav, ti pa lovi kure in zajce in črne dihurje. Tako zahteva narava!

Revolucijo, poboj, požig in rop pripravljajo hrvaški Radičević seljaki — tega ne poročamo mi, ampak belgrajska »Pravda«. 16. maja izbruhne, trikolore, nakarde celo z ameriškim grbom) so že nakupljene, strojnike — za te je še čas. Policija je o vsem tem seveda dobro informirana — belgrajska »Pravda« tudi ...

Dosmrtno brezplačno železniške karte. »Jugoslovenski Lloyd« je objavil neverjetno vest, ki se do danes ni dementirana. Direktorje železnic SHS so prejele sledeči uradni spis: Gosp. minister saobračaja nadreduje svojim odlokom 21. III. 1921. po br. 8720—21, da svi bivši ministri saobračaja, generalni direktorji in direktorji oblastnih direkcij imajo doživotno pravo na brezplačno godišnjo karto I. vozne klase. Njihove porodice u koje se računa žena i neopskrbljena djeca imaju povremeno pravo na brezplačno vožnju I. vozne klase. — Vlada šteti in deli enakopravnost.

Ukinjene naredbe. Deželna vlada je razveljavila naredbo celokupne vlade SHS v Ljubljani z dne 13. januarja 1919. glede cenzure pisem in naredbo Narodne vlade z dne 9. januarja, s katero so se podpržavili javni kinematografi.

Dva nova obvezna šolska predmeta. Deželna vlada je med obvezne učne predmete ljudske šole uvedla dva nova učna predmeta, namreč srbohrvaščino in deška ročna dela.

Vodstvo mariborskega stanovanjskega urada so demokrati poverili prof. Voglarju. To je samo majhna protislužba.

Društvo sluš. fil. fak. priredi na univerzi v zbornici javno predavanje v četrtek dne 5. maja ob 10. dop. Predava gosp. stud. phil. Albin Zalaznik: Napoleon Bonaparte. Ob 100 letnici njegove smrti. Vstopnina običajna.

Nove poštnje pristojbine za našo državo. Z dne 1. maja so stopile v veljavo nove poštnje pristojbine, o katerih smo sicer sredi minulega meseca že pisali, a je dobro, da jih cenj. čitateljem vnovič pokličemo v spomin. Na pisma do 20 g treba prilepiti znamko za 2 K, za vsakihi nadaljnjih 20 g 1 K več, za dopisnice 1 K. Za tiskovine treba plačati 40 vin, za vzorce blaga 80 vin, do 50 g. Pristojbina za priporočena pisma znaša posebej še 4 K. Pri oddaji paketov je treba plačati za težo do 5 kg 20 K, za vsakihi nadaljnjih 5 kg 20 K več in posebej 8 K dostavnine za mesta, kjer se paketi dostavljajo na dom, sicer pa 80 v. za avizo. Na poštnje nakaznice do 100 K treba prilepiti znamko za 2 K, do 200 K za 3 K 20 v., do 400 K za 4 K, do 1200 K za 6 K in 80 vin. dostavnine za vsakihi 200 K. — Te nove pristojbine veljajo za vse kraje Jugoslavije v notranjem poštnem prometu. — Za inozemstvo ostane za sedaj v veljavi tarif: pisma 4 K, dopisnice 2 K.

Ponarejene liške novnice. Zadnje čase kroži po Trstu veliko število ponarejenih 10 lirskih bankovcev. Policiji se je posrečilo prijeti že več ponarejevalcev v Trstu in okolici.

V boj za socialistično občino.

Občinske volitve v Petrovčah se bodo vršile dne 10. maja. Vložene so bile tri kandidatne liste: samostojna, klerikalna in kot zadnja naša socialna demokratična kandidatna lista. Naša skrinjica je torej tretja — zadnja! — Predstojete občinske volitve so prve, pri katerih bodo tudi revni sloji sodelovali v občinskem zastopu. Dosedaj je bila na površju skupina, katere si je pridobila za časa vojne, rekviziranja ter aprovizacije na eni strani nebroj zaslug in prid bogatih, na drugi strani pa v škodo in pomankanje trpečih delavskih volitev. Se se spominjamo, kako so se za časa vojne karte na živila krivično delile, kako so nas

revne sloje prezirali, kako smo čakali ter prezečali. Za vse to je odgovorna dosedanja občinska uprava, ker se je malo brigala za aprovizacijo in ako jo je že imela, so bile nerednosti. Sedaj imate vi, volilci svobodno voljo in priliko, da vse napake ter »protislužbe« klerikalcev, liberalcev in samostojnežev odpravite s tem, da glasujete za kandidate malega kmeta, obrtnika in delavca, ki bodo res zastopali koristi vseh občanov! Torej na dan volitev vsi naši somišljeniki na volišče, ter spustite kroglico v tretjo (zadnjo) skrinjico, na kateri je prilepljena lista z rdečim napisom: Socialna demokratična stranka in KDZ!

Proslava Prvega maja.

Hrastnik. Pri nas se je praznovanje prvega majnika vršilo s shodom ter prosti zabavo brez alkoholnih pijač. Na shodu je poročal sodrug Leskošek iz Celja. Pred shodom in po shodu je igrala rudarska godba. Shod je otvoril sodrug Verden. — Sodrug Leskošek je ob burnem pritrdjevanju obrazložil pomen prvega maja, bilal razmere v državi, posebno »Obznanje« ter ukinjenje osemurnega delavnika v mali obli. Zahteval je socializacijo v celotni državi ter pozival navzoče, naj delujejo na to, da se delavstvo zopet združi proti združenemu kapitalu. Shod je bil nad vse silno obiskan. Komunisti se shoda niso udeležili, temveč so se rajši poskrili lepo doma, in s tem menda protestirali proti vsem sovražnikom delavnega ljudstva, da sicer je bil sklep zapnikov komunistov in socialistov, da se shoda obojestransko skupno udeležimo. Priporočiti moramo tudi, da naše okrajno glavarstvo lepo skrbi za delavce, ker je prepovedalo točenje alkoholnih pijač. Sploh se zadnje čase opaža, da hočejo oblasti delavstvo v revirjih razburjati. Če ima delavstvo plačilni dan, se zapro gostilne, če proslavlja svoj največji dan, se gostilne zapro! Ali morda gospoda ne ve, da je delavstvo s takimi čini užaljeno? Mi imamo vendar tudi drugod industrijo, ampak zakaj ravno rudarje imeti za take pijance, dasi rudarji dobro vedo, da tudi v takozvanih boljših krogih veliko preveč pijače konsumirajo. Pri veselici, (dasi je bilo prepovedano točenje alkoholnih pijač) in se je točilo samo mleko, kava, ter kisa voda, je vendar bilo veselje, kajti delavci imajo pač tudi v tem oziru vseeno proslavljati prvi maj. Pri veselici so prvi nastopili tudi sodrug steklarji skupno z rudarskim tamburaškim pevskim odsekom. Bilo jih je skupno 30 tamburašev. Delavci socialisti, le tako po začetni poti naprej, do zmage!

Kočevje. Tudi pri nas smo letos proslavili 1. majnik s tem, da smo imeli popoldan zelo dobro obiskan shod, na katerem je poročal sodrug Tome o pomenu tega dne. Dotaknil se je Obznane in rekel, da je bilo pred 31. leti, ko je delavstvo prvič praznovalo prvi majnik, ravno tako kot letos. Tudi takrat so delavci pod zaščito bajonetov zborovali kot letos. Pa to nič ne deli! Proletarci so vajeni takih šikan in obznani. Tem več »Obznanje« in utesnjevanja svobodnega kretanja mase, tem slabše za policijskodemokratsko vlado! H koncu govora je pozval navzoče zborovalce, da opuste fiste ekstremne nastope, ter naj se vsi pod

eno socialistično zastavo združijo, to je naša, ki je revolucionarna, ker je revolucionarna, je tudi republikanska, zato je tudi kot taka ne bo prej mirovala, da bo zavladala po vsem svetu socialistična republika. Ko po končanem govoru sodruge Tomca predsednik vpraša, če želi še kdo besede, se oglasi neki gospod K., pa ga navzoči vladni komisar pozove, da se legitimira, se izkaže, da je narodni poslanec Koren, pristaja komunistične stranke. Ker mu je vladni zastopnik zabil besedo, je sodrug Zupančič zaključil shod, na kar so se zborovalci mirno razšli. Čim sta se g. Koren in komisar o kompetenci prepirala, smo se v senci bajonetov razšli.

Prevalje in Leše na Koroškem. Kljub dežev. vremenu in tudi prepovedi izpreveda sodrugov iz Oustanja v Prevalje z zastavo in godbo, da bi se korporativno udeležili manifestacijskega dopoldanskega shoda v Prevaljah skupno z rudarji iz Leš, je bila manifestacija impozantna. V Lešah je bila v jutranjih urah budnica z godbo in prišli so sodrugji v Prevalje z dvema zastavama in godbo v velikem izprevodu okrašeni z rdečimi cvetlicami in trakovi. Med udeleženci smo videli starejše sodrugi, ki so že desetletja praznovali prvi maj v različnih okoliščinah ter so bili pionirji spoznanja socializma med svojimi sotrpini. Ob 9. uri otvoril predsednik shod ob zasviranju godbe pred hišo Konsumnega društva za Slovenijo pod milim nebom in podeli besede sodr. Erčenu iz Maribora. Govornik obrazložil pomen praznovanja prvega majnika in se dotakne imperijalizma, militarizma in pomena osemurnega delavnika v jedrnatih besedah, za kar je žel odobravanje resničnih njegovih besed med poslušalci. Za njim nastopi Berdaj iz Ljubljane. Po dvournem zborovanju ob dežju na prostem zaključil predsednik shod. Z godbo na čelu so se sodrugji iz Leš podali domov. Popoldan pa je bila velika plesna veselica v Lešah v rudarski restavraciji, katere je lepo uspela vkljub grdemu vremenu.

Kulturni vestnik.

»Lisinska« najodličnejši koncertni pevski zbor hrvaški poseti Slovence in Ljubljano 24. maja t. l. ter priredi v Unionski dvorani velik koncert.

»Pohujšanje« v Novem Mestu. Dramska sekcija jugoslovenskega naprednega društva »Jadrane« v Ljubljani, priredi v soboto, dne 7. t. m. ob 19. uri v Narodnem domu v Novem Mestu Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini Sentflorjanske«. Po prireditvi ples s prosto zabavo.

Dramatsko pesništvo. Dr. Ljudevit Pivko je izdal v založbi »Slovenske šolske matice« zbirko člankov o dramatskem pesništvu, ki bo dobrodošla srednješolcem in učencem meščanskih šol. Cena je 6 K, za dijake 4.50 K.

Stari in mladi. Spisal Anton Medved. Kot drugi zvezek zbirke ljudskih iger, katere izdaja Ljudski oder, je izšla Medvedova ljudska igra v štirih dejanjih Stari in mladi. To je prvi natis tega Medvedovega dela, katerega rokopis so našli med pisateljevo zapuščino. Cena 16 K, po pošti 2 K več.

Slovenska stenografična čitanka, sestavil in priredil profesor Adolf Robida, je izšla v lični opremi in krasni avtografijski prof. Osane v Jugoslovanski knjigarni in se prodaja po K 32. Cena je za današnje draginjo prav nizka. Njena vsebina je vsestranska. Poleg lirčnih in epskih pesni ima tudi leposlovne pisatelje prenešene v stenogram. Zastopani so: Cankar, Finžgar, Zupančič, Sardenko, Askerc, Gregorčič, Prešeren, Jenko itd. Pa tudi znanstvene razprave in narodopisne črtice so našle prostora v čitanki. Knjiga se odra tudi na našo novo domovino in na srbsko zgodovino in prinaša na prvih desetih straneh stenogram samo domorodne in domoznanstvene sestavke. Prav dober in informativen je članek o razvoju in zgodovini slov. stenografije, ki bo služil vsem, ki se zanimajo za tesnopolje. Trgovske šole imajo zadnjo polno knjigo na razpolago kot strokovno štivo: kredita pisma, kupno pogodbo, pobočnico, odstopno pismo itd. Pri. Robida se drži v stenogramu strogo četrte (nove) izdaje Novakove stenografije, ki mu je tudi knjigo kot dovršitelju slov. stenografije posvetil. Knjiga je sestavljena tako, da jo lahko rabijo srednje, trgovske in meščanske šole. Ob koncu korespondenčnega pisma bo knjiga izborna služila za poglavitno in dovršitev učne snovi, ob priložnosti debate pa kot ponovilo. Knjiga in misel Sten. čitanke je pri Slovincih prvi tozadevni polkus in se bo gotovo prav dobro obnesla tudi v praktični uporabi.

»Prirode« 5. šte. prinaša: G. Bohm: Ritam života. — Dr. S. Varčak: O prošlosti ugla in njegovej budućnosti. — Dr. O. Kučera: Model Sunčeve obitelji. — Z. Spajlar: Vjeverica. — Dr. S. Gjurvašin: Iz kozličeva života. — Žuta groznica sužbljena. — Novi element. — Liječenje radijem. — Pabirci. — Razgovori. Naročnina na »Prirode« velja letno 40 K, za dijake 32 K, a članarina Hrvatskega prirodoslovnega društva 60 K. Naslov: »Pravda«, Demetrova ulica 1, Zagreb.

Frank Hoffer: Prigode gospoda Collina. Šaljiv detektivski roman. Ljubljana 1921. Založilo »Jutro«. Cena 15 K, po pošti 2 K več. V ponatisu je izšel roman gornje naslova in zelo zanimive vsebine. Knjiga obsega 105 strani. Naslovni list je napisal g. prof. S. Santelj. Frank Heller je pisatelj visoke kulture in prvovrsten stilist. Njegov »Collin« spada med najzabavnejše pripovedke te vrste. Knjiga se naroča pri Fiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Hrvaške pesmi v esperantu. Podpolkovnik Mavro Spicer je v Zagrebu izdal zbirko starih in modernih hrvaških pesnikov, ki so prevedeni v esperanto. Sodrugi, ki se zanimajo za ta jezik, opozarjamo na to redko izdanje v jugoslovanskem slovstvu. Naroča se knjiga pri gđ. Zorki Župić v Zagrebu, Mesnička ulica 42 in stane 12 K.

Gospodarstvo.

— Dobitek živinostenske banke v Pragi. Ta največji trgovski kreditni zavod bo predložil občnemu zboru delničarjev, kateri se bo vršil 7. maja t. l., bilanco za leto 1920 ki izkazuje — po odbitku Kš. 13.355.088,83, dohodnih za penzijsko uradništva in uslužbenecv te banke — čisti dobiček Kš. 40 milijonov 942.612,04. Občnemu zboru se bo predlagalo, da se izplača za leto 1920 dividenda v razmerju 12%.

— Cene v Českoslovaški so od konca lanskega leta do sedaj znatno padle (voleno blago n. pr. do 40%) in še vedno padajo. Samo radi reda in ravnotežja pa pri nas ne prestopajo rastejo. Doklej?

Dopisi.

Kočevje. (Poziv deželni vladi.) Občinski volitev pri nas ne bo, ker je NSS edina pravilno vložila listo. Saj tako trdijo, čeprav mi pravimo da ni tako, temveč da je to veliko nasilje, da si prisvoja edina struja ljudi gospodarstvo v občini, v kateri so pristaja NSS tako maloštevilni, da sploh niso upoštevani vredni. Oglejmo si njih predloženo kandidatsko listo! Na njej imate poleg par rudarjev — nezavednežev — še nekaj paznikov iz rudokopa. Potem pa pride na vrsto vele-NeSeSesar, gospod Anton Kajfež kot velemliljonar in velepodjetnik, ki je svojo kandidaturo dobil s tem, da je dal NESESešarjem 4000 K za njih zastavo, katero so 1. majnika razvili. Gospod Kajfež bržkone hropeni po županskem stolčku katerega bo tudi lahko dosegel, ako daruje še nadaljnjih 1000 K za drog te zastave. Kot drugi zanimivi kandidat pa je na listi gospod Watsch, pristni »Slovane«, ter stari pristaja NSS, od začetka volilne kampanje,

poprej pa član in zvest pristaja koroških Nemcev ter član bivšega Schulvereina, Südmärke in Turaveraina! O »pristnosti« NSS naj sodi javnost! Mi se v to zadevo ne bomo vmešavali, omenili smo pa to samo radi tega, ker je v eni zadnjih številčk Napreja neki P. M. klobasari, češ toliko in toliko delavcev so vzeli na svojo listo. Mi jim iz srca privošimo fiste delavce, ki so se toliko daleč spozabili, da pustijo svoje delavsko ime izrabiti s tem, da sedejo za občinsko mizo zedinjeni na enem programu poleg velekapitalistov, poleg südmarkovcev in raznih Repovšev in Palovičev, ljudi, ki so vse stranke obložili, pa nikjer niso mogli priti do veljave. Šele NSS jim je pomogla do tako zaželjene časti! Končno pa se omenimo, da na tej listi tudi trije, komunisti, ki izjavljajo, da te liste niso podpisali, ter da se tej kandidaturi odreka, kot zavedni pristaja komunistične stranke. Sedaj nastane vprašanje, jeli potem ta lista pravilna in veljavna, ali ne. Mi mislimo da ne; kajti ako le eden izjavi, da ni podpisal, mora biti lista razveljavljena! — Pozivljamo deželno vlado, da nemudoma preišče to zadevo ter, ako je to resnica, razveljavi to listo, ter razpiše nove volitve, za tačas pa naj postavi gerentski svet. — Zaveden Kočevjar.

Kočevje. Dne 1. maja so imeli kočevski cibicambuli shod, kjer je bilo zelo veliko klobasarij! Med drugim so udrhali po socialistih z vso vehemenco. Prerokovali so nam pogin, kazali so na občinske volitve v Ljubljani, na druga mesta so pa zabili. Svetujemo tem napetežem, da naj bodo lepo doma za počitje, da se ne bodo enkrat prehladili. Mi jim zaenkrat še ne želimo smrti, ker kdo bo pa potem skrbel za politično zabavo? Zapišimo naj si pa, da naše stranke ne bo konec, njihove je pa že, predno se je sploh pričela!

Hrastnik. V petek so se pogajanja steklarjev v Hrastniku zaključila. Steklarji so dosegli nekaj malih poboljškov, ki pa daleč ne dosegajo opravičenih zahtev ten trpinov. Stali so osem dni v stavki. V soboto se je vršil v Zagorju shod steklarjev, na katerem je sodrug Milhevc jasno razložil položaj steklarskih delavcev in jim priporočal, da naj gredo zaenkrat na delo z zaupanjem, da pride ugodnejši čas, da si izvoljujejo vse ono, kar steklarskim delavcem že davno spada.

Celje. V ponedeljek dne 18. aprila 1921 je strokovni tajnik s. Leskošek tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu predstavil deputacije obstoječe in enajstih mož za odsvoljeno delavstvo drž. cinkarne zaradi izplačila obljubljene državne podpore, katero je ministrska komisija dne 25. februarja t. l. obljubila. Čudno, res čudno je to, da imamo ministrstvo za soc. politiko v Belgradu, g. minister dr. Kučevic je celo iz Celja, pa se nič ne briga za ubogo delavsko paro, dočim je imel pri državnozbornskih volitvah toliko sladkosti za delavce.

Celje. »Nekaj besed k občinskim volitvam«, pod tem naslovom prinaša »Nova Doba« z dne 28. m. m. uvodnik, v katerem hvali na vse pretege svojo liberalno stranko. Povdarja, da so JDS-arji napredovali vzlic temu, da so se pri volitvah in pred volitvami obnašali dostojno, in akoravno so socialni demokrati živili gnojilko na nje. Nadalje pravi: Razveseljivo je dejstvo, da so nazadovani soc. dem., ki so zidali uspehe na geslo o republik in na nezadovoljstvo nas. Končno se pohvali listič, da so za liberalce volili celo delavci! K vsemu temu moramo pripomniti to-le: Ni res, da ste vi JDS-arji vodili pošten volilni boj, res pa je, da ste celo oblasti hujskali, naj nam shod, na katerem smo hoteli Vaše delovanje razkrinkati, prepove! Tudi ni res, da smo mi nazadovani, ker imamo le 71 glasov manj kakor pri državnozbornskih volitvah, in je bila toplot manjša udeležba. Ni temu krivda republika, temveč kapitalistični teror, ki je marsikateremu delavcu požrl eksistenco, da je moral zapustiti Celje in si iskati kruha v tujini. Demokrati ste napredovali le, ker ste vpregli vse sile, ves policijski režim na čelu z g. Logerjevo gardo, ki je močna okrog 120 volilcev. Zeleničarske uradnike v višjem činu ste pa celo iz Osijeka prignali! Nerazumljivo so nam dalje vaše trditve, da so vas delavci volili! Smešno! Volili so vas samo cede-luhi, frakirji in podobni ljudje. Socialni demokrati so pa pokazali svojo strankino disciplino nad vse hvalevredno.

Pomanjkanje tobaka v Ptutu je kljub prižojbam zmiraj večje, ker je, kakor se vidi, za postavljenim organom vseeno, je tobak razen zaloge kje na prodaj ali ne, sicer bi že zdavnaj naredili rod. V glavni se dobiva še danes vsakovrstni tobak in cigarete, dočim ga drugje po več tednov ni dobili. Ali imajo tudi drugi pravice do življenja? Zakaj ta izjema zmiraj? Kako neredno prihaja tobak v Ptui, je razvidno iz teh številčk: bila je na primer dobava 4. 12. 1920, druga 25. 1. 1921, tretja komaj 14. 3., torej smo v Ptuiju za dve nabavi pri-krajšani, seveda samo mali trafikantje. Da tako počenjanje ni v korist državi, je umevno samo po sebi. Zakaj ni redno vsak mesec dobava, kakor je običajno v Rogatcu in Mariboru. Sicer pa pričakujemo, da se bo vbodoče točno izvrševala naredba št. 2026 z dne 7. 4. t. l., ki vsebuje tudi točko v korist malim trafikantom, da ne sme primanj-kovati nikler fia. hercegovina, fia. turške-

ga tobaka in cigaret, kakor je to bilo do sedaj vedno. — Prizadetl.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Spodnja Siska. Zupniški sestanek se bo vršil danes v sredo ob pol 20 (8) uri v prostorih bivše nemške šole. Pridite vsil Dnevni red važen. — Odbor.

Iz strok. organizacije.

Centralni odbor kovinarjev ima svojo sejo v sredo, dne 4. t. m. takoj po delu. — Tajništvo.

Vestnik Svobode.

Sestanek S. K. Svobode se bo vršil v sredo ob 7. uri zvečer v Selenburgovi ul. 6—II. Vabijo se vsi člani S. K. Svobode, da se zanesljivo udeležijo tega izrednega sestanka!

Društvene vesti.

— Česká obec pořádá dne 5. t. m. v restauračni místnosti Národního Domu zábavní večer. Začátek o 8 h večerní. — Vstup volný. Hosté vítáni.

Prvi majnik sodrugov — rudarjev v Bosni.

(Zakasnelo.)

Sodrug - rudar iz Bosne nam piše:

Prvega majnika praznuje proletarijat vsega sveta svoj najpomembnejši praznik. Praznovali ga bomo tudi mi, tukajšnji slovenski in bosanski rudarji (z zavestjo), na končno zmago pravice nad krivico. Niso se še posušile solze žen in otrok stavkajočih rudarjev; ni še dež opral kri, ki je tekla v času rudarske stavke; niso se pozabila barbarstva krvoločnih despotov, ki so upotrabili vsa sredstva, da uduše v delavstvu željo do večjega koščka kruha. Bosansko delavstvo ne pomeni takih nasil-stev in grozotosti! — Vse delavske organizacije so razbite, stavkajoči rudarji da smrti prepeteni, vezani na rokah in nogah, suvani z obrazom v človeško in živalsko blato, prisiljeni, da ližejo lastno, od nečloveških udarcev izbljnjeno kri, poleg tega okradeni (ure, prstani itd.) oropani med aretacijo celo zadnji črevljevi in obleke v najhujšem nrazu.

Napisali bi še lahko cele knjige s konkretnimi dokazi in pričami, a roka se trese od razburjenja, žalosti in sramote! Bedni narod! Kdaj pride tvoje spoznanje, da se boš otresel malenkostnih preprirov, kdaj pride čas, ko bomo z roko v roki složno nastopili proti buržoaznemu nasilstvu in njegovemu režimu? Žalostni bomo praznovali letošnji prvi majnik, vendar nas tolaži upanje, da bodo v kratkem temu trpljenju sledili lepši dnevi, — naše znanje! Praznujte prvi majnik s to veselo zavestjo v Vaših srcih, in mislite na nas, ki praznujemo letošnji proletarski praznik s stisneno pestjo v žepu in s solzami v očeh.

Živela delavska solidarnost.

Ko prečitata »Naprej«, ga oddajte Vašim prijateljem!

Po svetu.

— Českoslovaška komisija, ki odide te dni v Rusijo na trgovska posvetovanja sestoji iz 12 članov, med njimi zastopniki legoniarjev in Českoslovaške zveze v Rusiji. — 107 let star gozdar je te dni umrl v Sokolnicah na Moravskem. Zadnja leta svojega življenja je bil gluhočen.

— Znižane cene po železnici za volilce v Italiji — za državnih volitev. »Gazzetta Ufficiale« naznanja pravila za potovanje volilcev po železnici in morju. Volilcem, ki ne stanejo v isti občini, v katero so vpisani, bo dovoljena, ako pojdejo volit v svoj volilni kraj, vožnja tja in nazaj po znižani ceni v vseh treh razredih.

— Polet Rim — Florencia — Elba. Iz Rima: 25. m. m. ponoči so poleteli Amerikanci in tehnik letalskega zavoda iz Rima v Florencia in Elbo ter nazaj v 9 urah. Pot je dolga nad 1000 km.

— Najstarejši človek na svetu. V enem carigradskih predmestij živi človek, najstarejši človek na svetu: piše se Tor-ah in je kurdskega rodu; star je baje 150 let. Do svojega 80. leta je delal od todaj pa ga javnost podpira. To je revež!

— 75.000 delavcev je sedaj izprtihi na Danskem.

— 2333 dolarjev je določil newyorskí urad dela kot eksistenčni minimum za 5 članov broječo družino.

— Ognjenik žrela Halemanman na gori Kilanca (Havaji) je začel delovati z veliko silo. Jezero lave pod goro se je v 8 urah povečalo za 80 korakov. Goreča lava se je valila iz žrela v hitrosti 40 milj na uro.

— Prebivalstvo v Indiji. Ljudsko število v Indiji kaže, dorastek samo 4 milijonov izza poslednjega ljudskega štetja leta 1911. Število prebivalcev znaša zatorej 319 milijonov.

LISTEK.

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preložil Cvetko Golar.

(Dalie.)

DVAINDVAJSETA GLAVA.

Malo muzike, pri kateri sodeluje tudi Nedeljko, čeprav je bilo v prejšnjih glavah rečeno, da ni muzikaličen.

Točno je vedel, da prinese pisarska klasa šesttisoč dinarjev dote, sekretarska dvanajst, načelniška dvajset, a ministerska služba vsaj petdesettisoč. (Za čudo je bil razpoložen za to poslednjo vsoto in kakor za vsoto tako tudi za službo, katera jo donaja). Pa vendar nečesa ni vedel, a to je, da s šestimi tisoči dote gre skupaj samo žena; z dvanajstimi tisoči gre skupaj žena in svakinja, ki ne more, da se loči od sestre, a zet je tako dober, da jo vodi v družbo. Z dvajsetimi tisoči pa gre skupaj žena in svakinja, ki ne more, da se loči od sestre, no, napram kateri je zet tako dober, da se poleg tega, da jo vodi v družbo, še briga za njeno

vzgojo. Z dohodki pa, večjimi od dvajset tisočev, gre skupaj razen žene in svakinje še tašča, ki se ne more ločiti od otrok, a napram kateri je zet tako pazljiv, tako dober, da jo nosi kot vodo na dlani.

Zenil se je torej z doto, ki mu je privedla v hišo razen žene še svakinjo, katero vodi v družbo in se razen tega tudi briga za njeno vzgojo. Brigati se za vzgojo svoje svakinje pomeni, da ji najprej kupi klavir in najdeš učitelja glasbe, se naročiš na modni žurnal in vzameš v gledališču ložo štev. 8 ali 9, samo da je v sredi.

Gospod Sima Nedeljko je vse te pogoje izpolnil. Kupil je klavir, naročil se je na modni žurnal in našel nazadnje učitelja glasbe, človeka ne samo izobraženega temveč tudi glazbene znanosti. Njegove noge so bile kot prave četrtinke, glava je bila tako nekako široka in nizka, da je bila podobna celi noti, a telo, stas je slišal vsled čudnega držanja popolnoma glazbenemu ključu. Vrh tega je bil še zmrušen ter je izgledal od daleč, Bog mu odpusti, kot da mu štrle iz glave same šestnajstinke. Razen teh posebnosti — veljal je tudi za odličnega glazbenega učitelja — imel je še to, da se je hitro zaljubil kot mače. Po tretji učni uri

se je ponavadi zaljubil v svojo učenko, in ta ljubezen se je končavala s tem, da so ga ali vrgli iz hiše, ali pa s tem, da se učenka ničesar ni naučila.

Da pridejo v okoliščini učiteljevi navadi, so si rodilji izmislili kot sredstvo — stražo. Eno uro je bila mama na straži, a drugo ata, in pri teh stražah je bil učitelj muzike skromen kot deklica in mu niti na um ni padlo, da govori o ljubezni.

Ker se je gospod Sima Nedeljko že oženil in prejel doto in prevzel skrb za vzgojo svoje svakinje, je moral hoditi tudi na stražo.

Na straži je bil tako vesten, da je spremljal celo učiteljevo delo na pedalu, ker mu je bilo to delo od vseh drugih najbolj sumljivo. Nekoč pri tej uri, ko je bil ravno na straži, je sedel na divanu malo proč od klavirja, da bi lažje opazoval pedal, a svakinja in učitelj sta sedela za klavirjem in navdušeno in z največjim ognjem svirala škele.

Gospod Simon Nedeljko se je naredil, kot da čita novine in da nič ne gleda, a preko novin je pazno kukal in pogledoval zdaj v lice učitelju, zdaj v njegove noge, ki pritisakajo na pedal. Ko je tako vso stvar spremljal z očesom, zasliši na enkrat

nekakšen čuden glas, ki nikakor ni spadal k dotični škali in ki tudi ni bil klavirski glas. Prisluškuje malo bolje in v resnici zasliši pred vrati uprav iz veže nekakšen glas, podobno onemu, ki ga izvajajo mačke meseca februarja. Za trenotek pozabi na svojo vestnost, riskira tudi možnost, da učitelj glasbe izjavi ljubezen njegovi svakinji, in gre ven, da vidi kaj je.

Gospod Sima se ne vrne takoj, a učitelj glasbe, ko se vidi samega s svojo učenko, začne ubirati napačne tone in šestnajstinke, ki mu ježe lasje na glavi. Začne se znojiti, preleti burno z obema rokama po klaviraturi in začne z nenaravnim visokim glasom razodevati svojo ljubezen.

»Gospod!« se preplaši svakinja, ker se mora nazadnje vsaka svakinja preplašiti, ko se ji tako nenadoma razodevane ljubezen.

Učitelj glasbe še naprej razbija po klavirju in govori o ljubezni, ker je bil menda tako navajen, da je s spremstvom muzike razodel ljubezen, da bi rodilji v drugi sobi mislili, da poučuje.

»Gospod!« se preplaši vdrugič svakinja, kot je tudi prav, da se dekle pri razodevanju ljubezni vsaj dvakrat preplaši.

Komaj udari učitelj najnižje tone pri razodevanju in na klavir tudi, takrat se odpro vrata in prikaže se Sima Nedeljko, blede kot vosek.

Učitelj muzike skoči z okroglega stola, kot da ga je vrglo pero kvišku in obstoji pred gospodom Simo, tudi blede kot vosek. Oba zmehšana, oba blede kot vosek sta stala drug napram drugemu in se dolgo gledala. Nazadnje se gospodu Simi stopi vosek na ustnicah in on jih odlepi.

»Bodite tako dobri, gospod, in pojdite z menoj v mojo sobo!«

Učitelj v, da je odigral gis v tej hiši in gre kot krotek golob za gospodom Nedeljkom. Ko sta bila v imenovani sobi, gospod Sima pazljivo zaklene vrata, a učitelju muzike preleti neka tuda skozi ledja in ta trenotek se je sam sebi zdel kot klavijatura, po kateri bo začel gospod Sima vsak hip izvajati najbolj fantastične tone.

In gospod Sima začne z nekim čudnim glasom, podobnim onemu, s katerim je bilo prej razodeval učitelj muzike svojo ljubezen:

»Gospod, jaz imam z vami nek, zelo zaupen pogovor — — —«
(Dalie prih.)

Nova dvokolesa, različne pnevmatike, šivalni stroji in vsakovrstni deli po nizki ceni pri Batjel-u. Ljubljana, Stari trg 28.
Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

Citajte velezanimivo študijo **Dr. Oto Bauer - Uratnik** **Pot k Socijalizmu.**
Cena K 2.—
Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Naročajte „NAPREJ“

Tovarna Barva vsakovrstno — blago.
JOS. REICH Kemično čisti obleke.
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:
Maribor Gosposka ul. 38
Novomesto Glavni trg
Kočevje št. 39.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9.
Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Blago za obleke in plašče.
Obleke po meri se zgotovijo točno po naročilu.
Konfekcija za dame.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Dunajska cesta 15.
Šivalni stroji in stroji za pletenje.
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena 1.1867.
Vezanje poizuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.
Ceniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarov.
Dürkopp, Styria, Waffelnrad.
Začasno znižane cene!

JULIO MEINL
D. D.
KAVA ČAJ KAKAO
Centrala: ZAGREB.
Podružnice:
ZAGREB: Duga ulica 6.
LJUBLJANA: Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR: Gosposka ulica 7.
PECUH: Kraljevska ulica 19.

Spedijska tvrdka
LUDOVIK ŠEVAR vd.
na RAKEKU
oskrbljuje točno, nahlitje vse v spedijsko stroko spadajoče posle, tudi ocarinjene.

Proda se hiša
s posestvom v Zalogu št. 30.

Prvovrstna Es-ka
kolesa
Najfinejše predvojno kvalitete blago.
J. Gorec
Ljubljana
Gospodsvetska c. 14.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.
Tvrđka J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5
se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarov po najsolidnejših in nizkih cenah.

Za birmance
vseh vrst obleke v zalogi
velika izbira modnih in športnih oblek za gospode lastnega izdelka.
Angleško sukno — Lister.
Znižane cene!
Zahtevajte vzorce!
SCHWAB & BIZJAK
I. kranjska razpošiljalna
Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.
sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih
4 %
Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročitvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.
Edini, res delavski denarni zavod.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi
(vplivna zadruga z omejenim poročitvom)
sprejema
hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.
Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1088 članov ter sledeče društvene sklade:
Rezervni delež K 41.647.42
Društveni sklad K 30.939.43
Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207.94.
Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 250 in delež K 40.—.
Pisarna v Zagorju štev. 99.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,
Tegetthoffova ulica 11
Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC
prevzema denarne vloge in izvršuje vsakovrstne bančne posle — pod najugodnejšimi pogoji. —